Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (Judecător: A.Romanaș)
Dosarul nr. 2a-1959/23
2-21161052-02-2a-29052023

D E C I Z I E

04 octombrie 2023 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

în componenţă:
Președintele ședinței, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Angela Braga și Viorica Mihaila
Grefierul: Irina Pîntea

examinând în ședință de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Natalia Dolgu, în interesele lui Uncu Mihail,

în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Auto Econom” împotriva lui Uncu Mihail privind repararea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Uncu Mihail împotriva SRL ”Auto Econom” privind recuperarea mijloacelor bănești ce rezultă din contractul de locațiune din 02.09.2021,

împotriva hotărârii din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 01 noiembrie 2021, SRL ”Auto Econom” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Uncu Mihail cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data 02 septembrie 2021, a fost semnat contractul de locațiune între SRL ”Auto Econom”, în calitate de locator și Uncu Mihail, în calitate de locatar, obiectul contractului fiind automobilul de model OPEL ASTRA, nr. de înmatriculare XBX 263, prețul locațiunii fiind de 26 EURO/zi.

Afirmă că, potrivit clauzei contractuale nr. 3, bunul mobil a fost dat în locațiune pârâtului pe un termen de 10 zile, începând cu data de 02 septembrie 2021, ora 13-00 până la data de 12 septembrie 2021, ora 13-00.

Susține că, bunul mobil, automobilul de model OPEL ASTRA, nr. de înmatriculare XBX 263, a fost predat pârâtului Uncu Mihail în stare funcțională bună, fapt confirmat prin actul de predare-primire, anexă la contractul de locațiune.

Reiterează că, pentru locațiunea bunului mobil, reclamantul a perceput de la pârât suma de 310 Euro, care includea locațiunea pentru 10 zile în mărime de 260 EURO şi 50 EURO garanția, conform clauzelor contractuale.

Notează că, potrivit pct. 8.8 din contractul de locațiune, garanția urma a fi restituită clientului când vehiculul era înapoiat în condiții generale bune, fără defecte, împreună cu toate actele şi cheia. Garanția nu se restituia în caz de accident, incident, sau altă situație care ar putea afecta caroseria sau alte piese ale autovehiculului.

Comunică că, la data de 04 septembrie 2021, pârâtul a venit cu un apel telefonic şi a anunțat reclamantul despre faptul că automobilul s-a defectat şi că se simte miros puternic de ambreiaj ars, astfel nu mai poate continua deplasarea cu automobilul şi are nevoie de ajutor tehnic.

Menționează că, administrația SRL ”Auto Econom” a trimis la locul de aflare a pârâtului mecanicul cu evacuatorul. Ajuns la fața locului în apropiere de satul Ghiduleni, r-nul Rezina s-a constatat că nu mai este posibilă deplasarea în continuare si automobilul a fost luat cu evacuatorul și dus la stația de reparație.

Relevă că, automobilul a fost dus pentru testare şi reparație la SRL „Expres Auto”, dar dat fiind faptul că data de 04 septembrie 2021 a fost zi de sâmbătă, automobilul a fost supus testării la data de 06 septembrie 2021, zi de luni. Astfel, la data de 06 septembrie 2021, în prezenta pârâtului Uncu Mihail automobilul a fost supus testării de mecanicii SRL „Expres Auto”.

Astfel, indică că pentru repararea automobilului, care a fost defectat la data de 04 septembrie 2021, în timp ce se afla în posesiunea pârâtului Uncu Mihail, în baza contractului de locațiune din 02 septembrie 2021, încheiat pe o durată de 10 zile, până la data de 12 septembrie 2021, reclamantul SRL ”Auto Econom” a achitat suma de 8 000 lei pentru piese auto şi 2 000 lei pentru lucrul specialistul pentru schimbul pieselor defectate, fapt confirmat prin actul de instalare a pieselor de schimb şi acordarea serviciilor auto eliberat de SRL „Expres Auto”.

Sprcifică că, totodată pentru transportarea vehiculului cu evacuatorul pârâtul urmează să achite suma de 600 lei şi 100 lei pentru spălătoria auto a mijlocului de transport. Respectiv, din suma de 310 EURO, care fost reținută de reclamant la data încheierii contractului de locațiune, urmează a fi exclusă suma de 50 EURO, reținută cu titlul de garanție şi care potrivit contractului de locațiune nu se restituie în cazul în care bunul este restituit în stare necorespunzătoare. Din suma rămasă de

260 euro (310 euro – 50 Euro garanția= 260 EURO), reclamantul reține în baza contractului de locațiune suma de 3766 lei/156 EURO, pentru 6 zile de locațiune a bunului imobil, adică până la data de 08 septembrie 2021, dată la care automobilul a fost reparat şi a fost posibilă exploatarea în continuare a acestuia.

Accentuează că, în consecință, din suma de 310 EURO, pârâtul mai dispune de mijloace bănești în sumă de 104 EURO/2163,20 lei, pe care reclamantul este gata a le scădea din contul prejudiciului cauzat bunului mobil şi a solicita încasarea diferenței. Distribuirea sumei de 310 EURO (310 EURO - 50 EURO garanția = 260 EURO; 260 EURO x20.80 =5408 lei; 5408 lei- 3766 lei (locațiunea pentru 6 zile) =1642 lei);- cheltuieli suportate de reclamant (10 000 lei (piese şi reparația automobilului) + 600 lei (servicii de evacuarea a bunului) + 100 lei (spălătoria auto) + 69,97 (combustibil) + 11,50 (servicii poștale)= 10 781, 47 lei. Respectiv, suma datorată la moment este de 9 139,47 lei (10 781, 47 - 1642 lei).

Solicită, admiterea acțiunii; a încasa din contul pârâtului Uncu Mihail în beneficiul SRL „Auto Econom", datoria în suma de 9 139,47, cheltuielile de judecată suportate de reclamant în legătură cu intentarea prezentei cauze civile, formate din cheltuieli de expertiză, cheltuielile de asistentă juridica si taxa de stat.

Pârâtul Uncu Mihail prin intermediul reprezentantului său - avocatul Dolgu Natalia, a înaintat cerere reconvențională împotriva SRL "Auto Econom" cu privire la recuperarea mijloacelor bănești ce rezultă din contractul de locațiune din 02 septembrie 2021 (f.d.35).

În susținerea cererii a invocat că, într-adevăr între Uncu Mihail şi SRL "Auto Econom" în persoana directorului Spînu Elena a fost încheiat contractul de locațiune fără număr, la data de 02 septembrie 2021 privitor la chiria automobilului de model Opel Astra cu nr. de înmatriculare XBX 263 pe un termen de 10 zile, din data de 02 septembrie 2021 până la data de 12 septembrie 2021 cu prețul fixat pentru fiecare zi de chirie 26 euro (plata urma să fie efectuată în lei la cursul de zi al BNM din ziua plății).

Afirmă că, totodată de către Uncu Mihail a fost lăsată suma de 50 euro în calitatea de gaj, care conform contractului urma să fie restituită la înapoierea automobilului, adică la finele chiriei.

A precizat că, nu este pentru prima dată când Uncu Mihail închiria de la SRL „Auto Econom" mașini și își onora ca de obicei obligațiunile cu bună-credință.

Astfel, a declarat că, după închirierea automobilului, a plecat în satul de baștină Ghiduleni, ulterior la data de 4 septembrie 2021 împreună cu soția și trei copii minori s-au pornit la Orhei la pizzerie, însă parcurzînd 4 km, ajungând în s. Buşeuca, mașina s-a defectat, iar Uncu Mihail, a telefonat îndată cum prevede contractul de locațiune (pct. 7.4) reprezentanții SRL "Auto Econom" şi anume pe Igor Spînu, soțul directoarei SRL „Auto Econom", Spînu Elena, în mod straniu

acesta i-a comunicat telefonic că a ars ambreiajul deoarece a mers neregulamentar şi nu poate conduce. La faţa locului a venit şi fratele lui Uncu Mihail, cu un prieten care au fost martori când a venit Spînu Igor.

A explicat că, Igor Spînu a venit cu evacuatorul la faţa locului şi a ridicat maşina, totodată i-a zis lui Uncu că trebuie să achite că a ars ambreiajul, tot straniu că s-a dovedit a fi ambreiajul ulterior problema mașinii, de unde rezultă că Igor Spînu a cunoscut că este defectat anume ambreiajul la automobil, cu acest defect totuși a dat mașina în chirie.

Susține că, în situația creată cu trei copii minori a rămas în drum Uncu Mihail, a cerut o altă maşină pentru perioada achitată, însă reprezentantul SRL „Auto Econom" i-a spus că îi duminică nimeni nu lucrează, iar luni va putea lua altă mașină, dar va trebui să achite chiria conform altui contract.

A mai relatat că, a fost marți la SRL "Auto Service", unde era automobilul de model Opel Astra şi specialistul i-a confirmat că este ars ambreiajul, a luat ambreiajul şi a mers la alt specialist care i-a spus că nu putea Uncu Mihail, să ardă ambreiajul parcurzînd doar 56 km, probleme erau de mult la automobil dat.

Comunică că, Igor Spînu i-a propus să cumpere piesa uzată şi i-a cerut 100 euro, Uncu Mihail, i-a propus să ia 50 euro care i-a lăsat ca gaj, însă Spînu Igor l-a alungat şi i-a spus să-şi caute avocat că va fi nevoit să achite totul şi anume 10 000 lei.

A mai declarat că, în situația creată, Uncu Mihail i-a propus o expertiză a automobilului pentru a stabili a cui este vinovăția, însă reprezentantul SRL "Auto Econom" le-a pus condiția ca pe toată durata expertizei Uncu să achite în fiecare zi 26 euro atît timp cît maşina se află la expertiză, la ce Uncu nu a fost de acord deoarece este foarte costisitor.

Consideră că, locatorul în cazul de faţă SRL „Auto Econom" nu şi-a executat obligația de a transmite mijlocul de transport fără careva vicii materiale.

A precizat că, contrar celor expuse în cererea de chemare în judecată automobilul s-a aflat în posesia pârâtului doar 2 zile din data de 02.09.2021 până la data de 04.09.2021, automobilul a fost restituit locatorului deoarece s-a defectat.

Consideră că, defecțiunea depistată la automobil se califică ca vicii ascunse şi era de obligația locatorului să nu transmită bunul în locațiune cu asemenea vicii sau ține de obligația însuși a locatorului, de a înlătura aceste vicii.

Specifică că, locatorul este obligat să asigure folosința bunului conform destinației fără careva vicii. Nu ţine de obligaţia locatarului la primirea automobilului în chirie să verifice starea pieselor (ambreiaj, frînă etc.), folosinţa conform destinaţiei a automobilului este obligaţia imperativă a locatorului, aceasta reprezintă esenţa contractului de locaţiune.

Declară că, în situaţia dată, locatarul Uncu Mihail s-a folosit de bunul mobil luat în locaţiune doar timp de 2 zile, din vina exclusivă a locatorului, achitând

suma integrală în mărime de 260 euro echivalentul la 5443 lei conform cursului valutar din ziua semnării contractului.

Notează că, în cererea de chemare în instanţa de judecată înaintată de către SRL „Auto Econom” este stipulat faptul că Uncu Mihail a semnat personal un Act primire-predare care confirmă că autoturismul era în stare bună fără careva defecte pe caroserie, motor sau transmisie, dar nu a anexat nimic la cererea depusă de unde rezultă că aşa Act nici nu există.

Accentuează că, în situaţia dată locatorul urmează să restituie suma de 208 euro pentru 8 zile pentru care locatorul nu s-a folosit de automobil, însă a achitat pentru acesta, ceea ce reprezintă suma de 4351 lei si 36 bani conform cursului din ziua semnării contractului de locațiune.

Consideră că, locatorul urmează să restituie suma de 50 euro, primite de la locatar în calitate de gaj la încheierea contractului de locaţiune, o dată cu expirarea contractului.

Solicită, admiterea cererii reconvenționale, încasarea de la pârâtul SRL „Auto Econom” în contul reclamantului Uncu Mihail suma de 4351 lei şi 36 bani echivalentul în lei din suma de 208 euro, conform cursului din ziua semnării contractului de locaţiune, pentru zilele nefolosite de bunul luat în locaţiune. Încasarea de la pârâtul SRL „Auto Econom” reprezentat de directorul Spînu Elena, în contul reclamantului Uncu Mihail suma de 50 euro echivalentul în lei 1046 lei conform cursului din ziua semnării contractului, lăsată ca gaj de către reclamantul Uncu Mihail. A încasa de la pârâtul SRL „Auto Econom” 10000 lei prejudiciul moral. A respinge cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Auto Econom” ca fiind neîntemeiată.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Auto Econom” împotriva lui Uncu Mihail privind repararea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată.

S-a încasat din contul Uncu Mihail, în beneficiul SRL ”Auto Econom”, suma de 9139,97 (nouă mii o sută treizeci și nouă,97) lei cu titlu de datorie, suma de 270,00 (două sute șaptezeci,00) lei cu titlu de taxa de stat achitată la înaintarea cererii de chemare în judecată, suma de 4200,00 (patru mii două sute,00) lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei și suma de 5000,00 (cinci mii,00) lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

Cererea reconvențională înaintată de Uncu Mihail împotriva SRL ”Auto Econom” privind recuperarea mijloacelor bănești ce rezultă din contractul de locațiune din 02.09.2021, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 04 ianuarie 2023 avocatul Natalia Dolgu, în interesele lui Uncu Mihail, a depus cererea de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 decembrie 2022 cu pronunţarea

unei noi hotărâri prin care să fie admisă parțial cererea înaintată de SRL ”Auto Econom” şi anume compensarea cheltuielilor în mărime de 5743 lei, în rest respingerea pretențiilor ca fiind nefondate, cu admiterea cererii reconvenționale înaintate de Uncu Mihail privind recuperarea mijloacelor bănești ce rezultă din contractul de locațiune din 02.09.2021, în sumă de 4351,36 lei echivalentul în lei din suma de 208 euro, conform cursului din ziua semnării contractului de locațiune pentru zilele nefolosite de bunul luat în locațiune, suma de 50 euro primită ca gaj, prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei și cheltuieli de asistență juridică în sumă de 3500 lei.

În motivarea cererii de apel a menționat că, hotărârea judecătorească contestată nu conține o apreciere a obligațiilor contractuale ale locatorului SRL “Auto Econom” de a transmite bunul fără vicii, în situația în care s-a închiriat un automobil ce urma să asigure folosința de deplasare a chiriașului. Cu toate că instanța a apreciat contractul din 02.09.2021 ca fiind un contract sinalagmatic, instanța a evitat de a da o apreciere obligației corelative a locatorului SRL „Auto Econom” de a transmite bunul fără vicii.

Reiterează că, SRL „Auto Econom” nu si-a executat obligația de a transmite mijlocul de transport fără careva vicii materiale.

Susține că, contrar celor expuse în cererea de chemare în judecată automobilul s-a aflat în posesia pârâtului doar 2 zile din data de 02.09.2021 până la data de 04.09.2021, automobilul a fost restituit locatorului deoarece s-a defectat.

Accentuează că, în urma raportului de expertiză judiciară nr.08/759 din 17.06.2022 efectuată de către expertul Maxim Ursu, mărimea prejudiciului cauzat prin defecțiunea ambreiajului mijlocului de transport de model Opel Astra cu nr. de înmatriculare XBX 263 este de 10014 lei, totodată costul ambreiajului cu uzură (având în vedere procentul de uzură normală ca urmare a exploatării autoturismului în timp) constituie suma de 5743 lei. Luând în considerație faptul că automobilul de model Opel Astra cu nr. de înmatriculare XBX 263 este produs la data de 29.11.2011 destinația automobilului este pentru locațiunea acestuia, deci kilometrajul constituie unul foarte mare cu șoferi diverși care i-au în locațiune bunul dat, vre-un act de predare primire nu a fost întocmit la primirea şi predarea automobilului nu a fost anexat nici o dovadă de schimbarea a ambreiajului (din momentul procurării automobilului de către SRL Auto Econom anul 2013 cu scopul dării în locațiune a automobilului dat nu a fost anexată nici o dovadă că ambreiajul a fost schimbat). Uncu Mihail a fost de acord să compenseze suma de 5743 lei.

Consideră că, defecțiunea depistată la automobil se califică ca vicii ascunse și era de obligația locatorului să nu transmită bunul în locațiune cu asemenea vicii sau ține de obligația însuși a locatorului, de a înlătura aceste vicii.

Indică că, locatorul este obligat să asigure folosința bunului conform destinației fără careva vicii. Nu ține de obligația locatarului la primirea automobilului în chirie să verifice starea pieselor (ambreiaj, frână etc.), folosința conform destinației a automobilului este obligația imperativă a locatorului, aceasta reprezintă esența contractului de locațiune.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.

În această ordine de idei, Colegiul civil conchide că potrivit materialelor cauzei, la 22 decembrie 2022 Judecătoria Orhei, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, astfel, instanța de apel conchide apelul declarat la 04 ianuarie 2023, ca fiind depus în termenul legal.

Reprezentantul apelantului Uncu Mihail, avocatul Natalia Dolgu, fiind citată legal, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa acesteia.

Aici, instanța de judecată menționează că CtEDO reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când o parte, citată legal și informată despre obiectul cauzei, renunță în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanță şi de a se apăra (Cauza Poitrimol împotriva Franţei, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 211-K. p. 13, § 31). Atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apărea în instanță și de a se apăra.

Ca urmare, instanța de judecată, conducându-se de prevederile art. 379 alin. (2) CPC Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantului și a reprezentantului său.

Reprezentanții intimatului SRL ”Auto Econom”, Spînu Igor și avocatul Munteanu Diana, în ședința de judecată au solicitat respingerea cererii de apel.

Audiind reprezentanții intimatului, studiind cererea de apel şi materialele cauzei, Colegiul civil consideră că apelul declarat de avocatul Natalia Dolgu, în interesele lui Uncu Mihail, urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii instanţei de fond din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe.

Conform prevederilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează că instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Potrivit dispoziţiilor art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin. (1), (2), (3), (5) CPC, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul Civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în apel, instanța de apel constată că instanța de judecată ierarhic inferioară, corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii depuse de SRL ”Auto Econom” împotriva lui Uncu Mihail privind repararea prejudiciului și a cheltuielilor de judecată, cu respingerea cererii reconvenționale înaintată de Uncu Mihail împotriva SRL ”Auto Econom” privind recuperarea mijloacelor bănești ce rezultă din contractul de locațiune din 02.09.2021.

Conform art. 9 alin. (1), (2) lit. a)-h) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

(2) Drepturile şi obligaţiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărîre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobîndirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Art.15 al.(1) Cod civil stabilește că, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) Cod civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial.

În baza art. 19 alin. (1), (2) Cod civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (dauna reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profitul ratat).

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Conform art. 776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Potrivit art. 1998 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În conformitate cu normele legale citate, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

În sensul art. 1998 alin. (1) din Codul civil, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplineşte temeiul răspunderii delictuale.

Instanța de apel de apel reține că, temeiul răspunderii delictuale este componenţa delictului civil. Componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia. Acestea sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiţii, conform regulii generale, exclude răspunderea delictuală. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecinţele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiţia în funcţie de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite. Pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, potrivit regulii generale, vinovăţia autorului faptei ilicite.

Conform art. 2025 alin. (1), (2) Cod civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen și de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părților sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărâre judecătorească. În cazul deteriorării unui bun, despăgubirea va fi egală cu pierderea valorii bunului și nu a costului reparației dacă costul reparației depășește disproporționat pierderea valorii. Această regulă se aplică animalelor doar dacă aceasta este oportună, având în vedere scopul pentru care animalul este ținut.

La caz, instanța de judecată a reținut că la data de 02 septembrie 2021, între SRL „Auto Econom” și Uncu Mihail a fost încheiat contractul de locațiune a automobilului de model Opel Astra nr/î XBX 263, pe o perioadă de la 02 septembrie 2021 – 12 septembrie 2021 ora 13.00.

Potrivit pct. 5 a contractului de locațiune, părțile contractante au prevăzut că o zi de chirie a automobilului (24 ore), constituia sumă de 26 euro, plată ce urma a fi efectuată la cursul de zi a BNM din ziua plății, cel târziu la momentul predării autoturismului de către locatar.

Potrivit dispoziției de încasare din 02 septembrie 2021, anexată la materialele cauzei, SRL „Auto Econom” a încasat de la Uncu Mihail 310 euro,

dintre care 260 euro constituia suma pentru chiria automobilului și 50 euro erau percepuți cu titlu de gaj (f. d. 15).

Ulterior, Uncu Mihail a semnat și un Act de primire-predare a autoturismului de model Opel Astra nr/î XBX 263 (f.d.3).

La data de 04 septembrie 2021, Uncu Mihail a comunicat persoanelor responsabile din cadrul SRL „Auto Econom" despre faptul că automobilul s-a defectat.

Urmare a celor întâmplate, mijlocul de transport a fost ridicat și supus reparației, iar ca urmare, reclamantul la data de 08 septembrie 2021, a achitat SRL "Expres Auto" suma de 10 000 lei dintre care 8000 lei constituia costul pieselor schimbate – ambreiaj și rulment ambreiaj și 2000 lei serviciile de reparație (f.d.13).

Potrivit concluziilor reflectate în Raportul de expertiză judiciară, nr. 08/759 din 17 iunie 2022, efectuat în cadrul prezentului proces, expertul a conchis că "deteriorarea elementelor ambreiajului a survenit în urma suprasolicitării, efectului de patinare, respectiv încălzirii peste măsură, de stratificării și distrugerii elementelor de cuplare, survenite drept rezultat al exploatării incorecte a automobilului de către conducătorul mijlocului de transport de model Opel Astra cu numărul de înmatriculare XBX263. Este de menționat că, efectul de patinare este însoțit de faptul că mașina turează dar nu accelerează, precum și de un miros puternic înțepător ce ține aproximativ 2-3 minute în habitacul mijlocului de transport, astfel la apariția acestui efect șoferul urma să stopeze imediat mijlocul de transport."

Totodată, expertul a stabilit că "Mărimea prejudiciului material cauzat prin defecțiunea ambreiajului mijlocului de transport de model Opel Astra cu număr de înmatriculare XBX263 inclusiv costul de piață al pieselor de schimb noi, costul manoperei și materialelor, constituie 10014 lei" (f.d. 66-77).

Potrivit art. 130 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În circumstanțele expuse, Colegiul constată că, este absolut justă poziția instanței de fond precum că pârâtul Uncu Mihail în exploatarea automobilului de model Opel Astra cu numărul de înmatriculare XBX263, pe care îl poseda în locațiune, a deteriorat elementele ambreiajului survenit în urma solicitării, iar costul pieselor precum și costul manoperei de schimbare a pieselor defectate, urmează a fi reparate de Uncu Mihail, fapt confirmat prin raportul de Expertiză

Judiciară nr. 08/759 din 17 iunie 2022.

Or, defecțiunea automobilului a survenit în cea dea doua zi a locațiunii mijlocului de transport, iar la predarea-primirea acestui automobil, pârâtul Uncu Mihail nu a raportat careva defecțiuni ceia ce dovedește faptul că starea tehnică a automobilului la momentul predării era una satisfăcătoare și funcționabilă.

Respectiv, Colegiul ghidându-se de obligaţia probaţiunii în judecată reglementată de art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, care direct indică că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, reiterează că deși apelantul neagă cauzarea acestui prejudiciu, indicînd că defecțiunea depistată la automobil se califică ca vicii ascunse și era de obligația locatorului să nu transmită bunul în locațiune cu asemenea vicii sau ține de obligația însuși a locatorului, de a înlătura aceste vicii, acesta nu a prezentat pe parcursul examinării cauzei în fond probe justificative ce ar demonstra contrariul și că ar fi existat o altă cauză a prejudiciului material solicitat de reclamant, iar potrivit Raportului de Expertiză Judiciară nr.08/759 din 17 iunie 2022, s-a constatat că șoferul Uncu Mihail în exploatarea automobilului de model Opel Astra cu numărul de înmatriculare XBX263, pe care îl poseda în locațiune, a deteriorat elementele ambreiajului survenit în urma suprasolicitării.

Prin urmare, instanța de fond corect a admis cerința înaintată de SRL ”Auto Econom” împotriva lui Uncu Mihail privind repararea prejudiciului cauzat în sumă de 9139,97 lei cu titlu de datorie acumulată în urma cauzării prejudiciului material.

Cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de Uncu Mihail împotriva SRL ”Auto Econom” cu privire la încasarea sumei de 208 euro pentru zilele nefolosite, Colegiul judiciar a stabilit că după două zile de exploatare a automobilului de model OPEL ASTRA, nr. de înmatriculare XBX 263, de către pârât, acesta a staționat în boxa de reparație până la data de 08 septembrie 2019.

Potrivit pct. 8.8 din contractul de locațiune, părțile au prevăzut că, clientul este obligat să achite pentru toată perioada de reparație a autovehiculului la prețul indicat în contract.

Prin urmare, Colegiul civil consideră că SRL ”Auto Econom” prin prisma clauzelor contractuale, a reținut diferența sumei pentru locațiunea nefolosită în contul prejudiciului material cauzat prin deteriorarea pieselor automobilului, iar cerința din cererea reconvențională de recuperare a mijloacelor bănești just a fost respinsă.

La caz se constată că instanța ierarhic inferioară corect a respins și solicitarea lui Uncu Mihail de restituire a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei, or, nu s-a demonstrat vina SRL ”Auto Econom” în cauzarea unui prejudiciu moral lui Uncu Mihail, încălcarea unor drepturi personale nepatrimoniale, precum

și nu se regăsește norma legală aplicabilă speței pentru justificarea încasării despăgubirii prejudiciului moral.

Așa fiind, analizând cumulul probelor administrate raportate la pertinența, concludența și admisibilitatea acestora, Colegiul conchide că, corect a fost respinsă cererea reconvențională de prima instanță, iar argumentele apelului nu sunt de natură să combată concluziile instanței de fond expuse în hotărâre.

Colegiul va respinge ca fiind neîntemeiată și critica apelantului potrivit căreia, instanța de fond a dat o apreciere eronată probelor acumulate, ori, rolul activ exercitat de instanță, în deslușirea corectă a raportului dintre părţi, este evident manifestat, în condiţiile analizei apărărilor pârâtului exprimate pe cale incidentală, dar, în cadrul fixat de reclamant şi în limitele obiectului dedus judecăţii.

Cu referire la argumentul apelului precum că SRL „Auto Econom” nu si-a executat obligația de a transmite mijlocul de transport fără careva vicii materiale, Colegiul civil consideră necesar de a-l respinge ca fiind neîntemeiat or, conform actului de primire-predare a autoturismului închiriat părțile nu au consemnat careva defecțiunii (f. d. 9).

Cele relatate în ansamblu atestă netemeinicia apelului declarat de către avocatul Natalia Dolgu, în interesele lui Uncu Mihail, şi indică la legalitatea hotărârii primei instanţe, fapt ce impune respingerea apelului și menținerea hotărîrii.

Conform art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Potrivit art. 96 alin. (1/1) cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

S-a constatat că, SRL ”Auto Econom” la înaintarea acțiunii a achitat taxa de stat în suma de 270,00 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 91 din 01 noiembrie 2021. De asemenea a achitat și suma de 4200 lei pentru efectuarea expertizei judiciare, ordin de plată nr. 36 din 08 iunie 2022, precum și cheltuieli suportate pentru asistență juridică în mărime de 5000,00 lei – conform bonului de

plată nr. 24 din 04 aprilie 2022, sume care corect au fost încasate din contul lui Uncu Mihail în beneficiul SRL ”Auto Econom” cu titlu de cheltuieli de judecată.

Totodată, reprezentantul SRL ”Auto Econom” a solicitat încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică suportate în legătură cu examinarea prezentei cauze civile în ordine de apel, în sumă de 3 000 lei pentru cheltuieli de asistență juridică.

Prin urmare, în condiţia respingerii apelului înaintat de Uncu Mihail, reieșind din volumul de lucru a avocatului în prezenta cauză civilă, Colegiul civil conchide necesitatea intervenirii în compensarea cheltuielilor de judecată suportate de reprezentantul intimatului SRL ”Auto Econom”, și consideră necesar de a încasa în beneficiul SRL ”Auto Econom”, cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3 000 lei, ca fiind reale necesare și rezonabile.

Instanța menționează că, la determinarea cuantumului cheltuielilor pentru asistență juridică, au fost luate în calcul și Recomandările privind cuantumul onorariilor și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobate prin decizia Consiliului Uniunii Avocaților din 30 martie 2012.

În consecinţă, instanţa de apel, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menţionat că „... art. 6 § 1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes”, consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanţe.

În asemenea împrejurări, Colegiul reiterează că, concluziile primei instanțe sunt întemeiate și legale, în concordanță cu prevederile art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea urmează a fi menținută cu respingerea cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. a), art.390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se respinge cerere de apel declarată de avocatul Natalia Dolgu, în interesele lui Uncu Mihail.

Se menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 decembrie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL ”Auto Econom” împotriva lui Uncu Mihail privind repararea prejudiciului și a

cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Uncu Mihail împotriva SRL ”Auto Econom” privind recuperarea mijloacelor bănești ce rezultă din contractul de locațiune din 02.09.2021.

Se încasează din contul lui Uncu Mihail, în beneficiul SRL ”Auto Econom” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 (trei mii) lei.

Decizia este definitivă, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei motivate.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Angela Braga

Viorica Mihaila